

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Od ust do ust...

Navada ali pravzaprav razvada, o kateri hočemo napisati danes nekaj besed, ni nova ne pri nas, ne drugod, ampak je stara že toliko kakor človeški rod. Ta grda razvada je obrekovanje in zavestno širjenje raznih laži in izmišljotin tudi o najbolj poštenih ljudeh.

Obrekovanje je že od nekdaj v rabi kot najbolj učinkovito orožje ljudi proti vsakršnim nasprotnikom. Ženske obrekujejo svoje tekmovalke, trgovci svoje konkurente, obrtniki svoje tovariše — kar nepregledna je vrsta ljudi, ki se poslužujejo tega nečednega orožja, da škodujejo svojemu bližnjemu, obenem pa da sebe in svojo moralno neomadeževanost povzdigujejo do neba, ne zavedajoč se seveda, kako ravno z obrekovanjem očitno kažejo vso svojo moralno propadlost.

Obrekovalci igrajo zelo važno vlogo tudi v politiki. V politiki in v političnem boju si namreč ne stojijo nasproti samo načela, ampak tudi osebe. Borba z načeli, z argumenti in z dokazi pa je težavna in kdor hoče v tej borbi zmagati, mora imeti že precej bistro glavo in dobre močgane. Bistre glave pa nima vsak, čeprav ima še tako trdno voljo do politične zmage nad svojim nasprotnikom. Kdor pa nima v borbi topov, temu pride prav tudi še tako umazano krepelce obrekovanja, in ker imajo ljudje nekako prirojeno slabost, da silno radi poslušajo in verjamejo še tako bedasto čevkanje o svojem bližnjem, ima dobro zagnano krepelce navadno tudi svoj uspeh, posebno tedaj, če je krepelce zagnano iz skrite zasede in če se dobro premišljena in preračunjena laž širi skrivaj od ust do ust...

Tak gausen način politične borbe pa mora vsak človek, ki še nekoliko drži na poštenje in na moštost, odločno odklanjati. Kdor je mož v pravem in polnem pomenu te besede, ta pove javno, kar pač hoče povedati, in svoje besede tudi zagovarja pred javnostjo. Zaplotniki in zahrbitelji še nikdar niso bili nič vredni in nikjer na svetu še niso veljali za može in poštenjake.

Velikega pomena za ozdravljenje naše od obrekovanja in od tihih laži že prav močno okužene javne morale bi bilo, če bi se poštenjaki, ki jih je vendarle še nekaj med nami, toliko opogumili, da bi sami od sebe, vselej in povsod, stopili vsakemu obrekovalcu in raznašalecu raznih zlobnih vesti in novic s trdo podkovanim podplatom na predolgi jezik in ga javno, na licu mesta, pozvali na odgovor in ga prisilili, naj vsako svojo trditve, ki le nekoliko smrdi po obrekovanju, tudi pred vso javnostjo dokaže! Tu pa se ne bi smeli ljudje zadovoljiti z odgovorom, ljudje tako pravijo, ampak zahtevati je treba brezobzirno, k d o tako ali tako govori! Če bi se pri nas udomačila taka ljudska sodba, bi bilo kmalu konec te ostudnosti in častikraje bi kaj hitro zmanjkalo.

Pametnim ljudem pa svetujemo še nekaj: če so že prisiljeni poslušati kakšne čenče, naj jih vendar denejo nekoliko na rešeto in naj premislijo sami s svojo pametjo, ali je ta ali ona

Kaj pravi minister za kmetijstvo

Glavne smernice posvetovalnega odbora za dvig kmetijstva

Minister za kmetijstvo dr. Kojič je te dni povedal časnikarjem, kako si zamišlja delovanje posvetovalnega odbora za kmetijstvo in kako naj se razvija naše kmetijstvo sploh. Med drugim je rekel:

»Kmetijski posvetovalni odbor, čegar člani bodo imenovani v najkrajšem času, je bil osnovan zaradi tega, da bi imelo kmetijsko ministristvo v vseh važnih vprašanjih merodajno mišljenje onih gospodarstvenikov, ki v praktičnem življenju najbolj poznajo vse potrebe našega kmetijstva. Ta posvetovalni odbor bo vrhu tega najintimnejši sotrudnik kmetijskega ministra pri sestavi načrta za racionalizacijo našega kmetijstva.

Po mojem mnenju tega načrta ni mogoče določiti podrobno in časovno niti po obsegu, kakor se to često želi v javnosti, in kakor so to sklenili v nekaterih drugih državah. Nemogoče je, v sedanjih dobrih stalnih izprehemb v svetovnem gospodarstvu, v naprej predvidevati svetovno konjunkturo za več let naprej. Edino, kar lahko v sedanjih časih storimo, je to, da določimo glavne smernice naše kmetijske politike dopuščajoč obenem potrebne korekture, ki bi jih zahteval čas in izpremenjene prilike. Te glavne smernice morajo biti tako elastične, da se lahko vedno prilagode novim prilikam.

Če govorimo o racionalizaciji našega kmetijstva nimam v mislih samo poljedelstva, kajti že davno je postalo jasno, da ne smemo več forsirati samo pridelovanje žita na škodo ostalih kmetijskih panog. Poleg kvantitativne in kvalitativne proizvodnje pšenice, koruze itd. moramo misliti tudi na celo vrsto drugih poljedelskih panog, zlasti na one vrste industrijskih in zdravilnih zelišč, za katere vlada na svetovnem trgu povpraševanje in ki se v drugih državah sploh ne pridelujejo.

Kar se tiče sadjarstva morajo iti naši napor v bodoče za tem, da se naše sadjarstvo čim bolj dvigne, zlasti v pogledu kvalitete, pa tudi v pogledu reprezentativnosti, ki je neobhoden pogoj za dobro prodajo v inozemstvu. Poleg povzdige obstoječe sadne produkcije mora biti usmerjeno bodoče delo na to, da si vzgojimo one vrste sadja, ki ga doslej ne pridelujemo v dovoljni meri, čeprav so zato podani vsi pogoji.

Kar se tiče živinoreje moramo stremiti predvsem za povzdigo reje domačih ovac. Glede mlečnosti in kvalitete volne naše ovce niso na dovoljni višini. Zato moramo za milijonske zneske uvažati volno od drugod, čeravno bi jo lahko pridelovali doma. Isto velja za govejo živino. V

izmišljotina sploh možna ali ne? Če bodo ljudje razne čenče poslušali s pametjo in z razumom, bodo ostale brezuspešne, posledica čenč bo kvečjemu ta, da bodo brezvestni obrekovalci ostali sami na sramotnem odru kot — obrekovalci, ki ne zaslužijo nobenega zaupanja in spoštovanja, ampak samo — pomilovanje.

nekaterih banovinah je goveja živina tako propadla, da se koža niti ne da ustrojiti in moramo celo za najbolj priprosta obuvla kupovati usnje drugod.

Tudi svinjereja, ki je sicer dobro razvita, zahteva primernih ukrepov za izboljšanje. To velja predvsem za one vrste, ki jih izvažamo.

Vso pozornost je treba posvetiti tudi perutninarstvu in čebelarstvu. Ti dve panogi dajeta možnost novih dohodkov, ker sta doslej še skoraj docela nerazviti.

Nedvomno pa se bo dal ta načrt izvesti le tedaj, če se bodo izboljšali življenjski pogoji našega kmečkega ljudstva. Zaradi tega posveča kr. vlada temu vprašanju največjo pozornost.

Pojasnilo k agrarni reformi

Iz Beograda poročajo uradno: Pri razlaščenju zemljišč na veleposestvih so ugotovili, da se pogostokrat na parcelah, določenih za razlastitev, oziroma na robovih njiv, livad in pašnikov nahajajo starejša debela hrastov in drugih dreves, za katere zahtevajo veleposestniki posebno odškodnino. Sklicujejo se na zakon o likvidaciji agrarne reforme, ki določa le odškodnino za zemljo in zgradbe, ki se z zemljiščem razlaste.

Radi pravilnega tolmačenja te odredbe zakona o likvidaciji agrarne reforme je kmetijsko ministristvo izdalo tole pojasnilo:

Sadno drevje brez razlike, grmovi in druga drevesa, ki so v prsni višini izpod 30 cm v prečniku debela, preidejo v last agrarnih subjektov kot sestavni del razlaščenega zemljišča. Veleposestnikom pa se zanje ne prizna nobena posebna odškodnina poleg zakonite odškodnine za zemljišče.

Za drugo drevje, debelo nad 30 cm v prečniku in v prsni višini bodo komisije za likvidacijo agrarne reforme dovolile lastnikom, da ga lahko v določenem roku posečejo in da stebila odpeljejo, če se z agrarnimi subjekti ne sporazumejo o višini odškodnine.

Silna suša v Angliji

Letos vlada v Angliji silna suša, ki je po vseh znakih sodeč še ne bo tako kmalu konec. V južni Angliji se suše studenci in vodnjaki drug za drugim, tako da morajo v nekaterih krajih po več ur daleč dovažati pitno vodo. Vrtov sploh ne obdelujejo več, ampak mirno čakajo, kaj bo. Tudi glavno mesto London je v nevarnosti, da mu zmanjka vode in oblasti svarijo ljudi, naj z vodo varčujejo. Prej močvirnatí kraji so sedaj suhi in pota, ki vodijo preko močvirij, so danes vsa razpokana od vročine.

Obrestna mera je postala zlo

»Zadružni vestnik« z dne 15. t. m. je objavil naslednji članek:

Večina bilanc naših gospodarskih obratov izkazuje za lansko leto večjo ali manjšo zgubo. Največji vzrok zgub je, da dela velik del našega gospodarstva z najetim kapitalom, za katerega mora plačevati visoke obresti. Obresti pa niso samo največji, temveč so tudi najmanj upravičen vzrok, da naše gospodarstvo hira, čeprav ima sicer dovolj pogojev za uspešen razvoj. Toda ne samo neopravičen, temveč tudi najlaže odstranljiv vzrok so obresti. Predvsem denar in kredit sama na sebi nista produktivna, zato je cerkev že ob nastanku kreditnega gospodarstva naravnost prepovedala obresti kot oduševsko dajatev; dalje obresti niso neobhodno potrebne za obratovanje kakor n. pr. stroji, zemlja, zgradbe, delo itd.; končno pa so obresti nagrada upniku, ki ne doprinese nikake protivrednosti, ki torej nič ne ustvarja, temveč samo čaka, da mu dolжник »v potu svojega obrazca« zasluži obresti.

Nujnost nizkih obresti

Kljub cerkveni prepovedi je vendar prodrlo obrestovanje kreditov, zakaj brez primerne nagrade lastnik ni hotel vložiti ali posoditi denarja. Obresti so torej vsaj v načelu upravičene le kot nagrada za izkazano zaupanje in kot rizikopremija (= odškodnina za nevarnost, ki jo prevzame upnik s tem, da nekomu drugemu zaupa svoj denar za posel, ki ga slednji bo ali pa tudi ne bo vršil uspešno in spretno). Zato velja pravilo: visoka nevarnost — visoke obresti, visoka varnost — nizke obresti. Po tej logiki bi zdaj v krizi, ki pomeni visoko nevarnost, morate biti obresti visoke. Toda ker prav obresti najbolj zvišujejo nevarnost, je treba to pravilo obrniti in priznati, da nizke obresti znižujejo, visoke pa zvišujejo nevarnost. To velja vse dotlej, dokler traja kriza, dokler torej dolžniki ne morejo zaslužiti visokih obresti. Prav tako zdaj ne more veljati pravilo, da je blago (denar) drago, kadar ga manjka, saj je blaga (denarja) dovolj, le zaupanja ni. No, to je pa idealna dobrina, ki naj se z njo ne kupčuje. Evo par dokazov:

Visoke obresti — poguba za podjetja

Pri rokah imamo par bilanc industrijskih podjetij. Štiri podjetja so izkazala 2.213.000 Din zgube, obresti za kredit pa so plačala 4.592.000 dinarjev. Ako bi delala samo z lastnim kapitalom, tedaj bi lahko izkazala par milijonov dobička, odnosno bi v obliki kredita investirani kapital donasal okrog 5%; tako pa kaže, da bodo na eni strani podjetja s časom izhiral, na drugi strani pa bo upnik zgubil svoj kapital — kredit, ker računa zdaj previsoke obresti. Obresti za te kredite znašajo namreč dobrih 10% na leto. Par bilanc podjetij, ki delajo samo z lastnim kapitalom, pa izkazuje par milijonov dobička. Pri teh se obrestuje vložena glavnica po 4% do 6%. Ako bi delala s tujim kapitalom, bi pa tudi ta izkazovala enake zgube kakor preje omenjena. Tako sliko kažejo industrije, ki so dobro zaposlene. Koliko slabjšo sliko kažejo šele kmetijski in obrtniški obrati, ki ne morejo prodati svojih izdelkov niti polovico ceneje kakor pred 4 leti. Dasi žal kmetije ne vodijo preglednega knjigovodstva, da bi mogli pasivnost nedvomno dokazati, vendar mirno lahko trdimo, da ogromna večina kmetij zadnja tri leta ne donasa (zasluži) nikakih obresti za izposojeni denar. Ako bi kmetijstvo v isti meri delalo z najetim kapitalom kakor industrija, tedaj bi bil splošen bankrot neizogiben. Jasno je pa že danes, da ogromno število kmetov ne bo moglo plačati obresti, ki jih upniki pripisujejo glavnici. Zelo koristno bi bilo, če bi kdo sestavil točen pregled o donosu vseh panog gospodarstva, o višini investiranih kreditov in pripisanih obresti. Slika bi bila gotovo porazna. Po približni ceni so samo denarni zavodi investirali v sloven-

ske gospodarstvo okrog 3000 milijonov dinarjev, od katerih zaračunajo blizu 250 milijonov dinarjev obresti na leto. Dasi je donos posameznih gospodarstev zelo različen, vendar dvomimo, če je ostalo zadnjih par let za te obresti polovico predpisanega zneska, najbrže komaj tretjina.

Previsoke obresti uničujejo kapital

Na drugi strani vidimo, da ta denar ni last denarnih zavodov, saj imajo ti tudi vlog, torej najetih sredstev 3 milijarde, dočim imajo lastno imovino (glavnice in rezerve) investirano v poslopih, vrednostnih papirjih in pod. Za ta denar pripisujejo vlagateljem dobrih 150 milijonov dinarjev obresti na leto. Razlika gre za režije, davke, odpise in podobno, čeprav je vse to že zelo znižano in se še znižuje. Še precej točna statistika kaže, da so po vojni samo s pripisom obresti narastle vloge za dobro milijardo dinarjev. Gornji zgledi pa kažejo, da gospodarstvo te milijarde ni zaslužilo, da so torej bile obresti ves čas previsoke. Kaj sledi iz tega? Da uničujemo (konsumiramo) kapital (tudi vloge) s tem, da ga spreminjamo v »nepridelane« obresti. Končno bi moglo biti vseeno, ali dobe vlagatelji v letih krize nazaj samo svojo vloženo glavnico, ali dobe obresti, pa zato za toliko nižjo glavnico, če bi bilo to brez vpliva na gospodarstvo. Toda gori smo videli, kako usodne posledice povzročajo previsoke obresti.

Preden pogledamo, kaj je treba ukreniti zoper obrestno zlo, naj ugotovimo še, kako je prišlo do njega. Na dva načina. Na eni strani so denarni zavodi tekmovali, kateri bo z visokimi obrestmi pritegnil čim več vlog, na drugi strani pa so se naši varčevalci, tudi veliki, navadili vlagati svoj denar na knjižice proti gotovemu obrestovanju, namesto da bi denarni zavodi z nizko obrestno mero pritegnili samo male vloge, veliki vlagatelji pa naj bi na svoj riziko investirali kapital neposredno v industrijska podjetja v obliki udeležbe. Tako bi na eni strant denarni zavodi lahko nudili gospodarstvu cenen kredit, na drugi strani pa bi bila podjetja dobro fundirana z osnovnim kapitalom in bi tako nudila denarnim zavodom tudi zadostno varnost za kredite. Tako postopajo v vseh razvitejših, zlasti pa v zapadnih državah in do tega mora priti tudi pri nas, če bomo hoteli vsaj v bodoče bolje voziti.

Znižajte obrestno mero!

Toda trenutno niso toliko nujne reforme, ki bodo učinkovale šele v bodoče, kolikor pa ukrepi, ki naj ustavijo propadanje kapitalov, ki so v obliki vlog in kreditov vloženi v naše gospodarstvo. Uredba o maksimiranju obrestne mere nudi denarnim zavodom možnost, da znižajo obrestno mero na oni odstotek, ki je v sedanjem času primeren. Ker nam je račun pokazal, da so sedanje obresti previsoke vsaj za polovico, zato se pravi, da jih znižajmo na polovico sedanjih, torej za vloge na 2—3%, sedaj znašajo 4—5%; za kredite pa primerno donosu zadolženih podjetij. Da je to ne samo potrebno, temveč tudi lahko izvedljivo, to nam dokazujejo tako ukrepi zavodov, ki so šli pod zaščito, kakor tudi inozemstvo. Nekateri zavodi so predlagali 2%, drugi 2½%, tretji 3% obrestno mero za stare vloge. Večina naših vlog se torej že zdaj ne obrestuje čez 3%. V zapadnih državah pa znaša obrestna mera za vloge 1—2½%, v severnih pa tudi le malo več, odnosno precej manj kakor pri nas. In vendar so to bogatejše in bolj konsolidirane ter bolj stare države kakor pa je naša.

Prenehajmo torej z jadikovanjem in pojdemo trezno in pogumno na delo, da rešimo pridnemu varčevalcu milijardne prihranke, gospodarstvu pa ustvarimo glavni predpogoj za nov polet!

Fran Trček.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Naš bodoči izvoz v Francijo

Lep uspeh našega ministra za zunanje zadeve g. Bogoljuba Jevtića

Iz Pariza, kjer se je pretekli teden naš minister za zunanje zadeve Bogoljub Jevtić mudil, poročajo, da je g. Jevtić razpravljal s francoskimi državniki ne samo o političnih, ampak tudi o gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Znano je namreč, da je bila Jugoslavija glede trgovinskih odnosov s Francijo v zelo neugodnem položaju. To so uvideli tudi francoski krogi in francoski listi so zadnje dni o tem obširno razpravljali. Za mnogo naših izvoznih pridelkov v Franciji sploh nismo imeli nikakih kontingentov. Sedaj pa je francoska vlada, upoštevajoč želje in zahteve, ki jih je izrazil zunanji minister g. Jevtić, pristala na revizijo obstoječih trgovinskih odnosov in dosežen je bil sporazum, ki bo največje važnosti za nadaljnji razvoj medsebojnih gospodarskih odnosov. Francoska vlada je pristala na to, da se dodeli Jugoslaviji posebni kontingenti tudi za vse one izvozne blago, glede katerega Jugoslavija doslej ni bila upoštevana ali pa pri dodeljevanju kontingentov zelo prikrajšana. Poleg tega se je Francija obvezala, da bo znižala uvozno carino za jugoslovansko blago. Na ta način se bo zlasti dvignil izvoz živine, perutnine in jaje, pa tudi mnogih drugih važnih pridelkov.

Mora se reči, da je g. Jevtić v tem pogledu dosegel največji uspeh in da so tudi Francozi storili vse, kar so mogli, da bi se poleg političnih izboljšali in poglobili tudi gospodarski odnosi.

Rusija se pripravlja

Dopisnik velikega angleškega dnevnika »Daily Telegraph« poroča iz neke obmejne postaje na sibirski železnici, da so vsa mesta v Sibiriji od Irkutska naprej polna vojaštva in vojnega materiala. Vrhovni poveljnik ruske armade na Daljnem vzhodu general Blücher prebiva v mestecu Čita, v okolici tega mesta pa je nastanjeno težko topništvo in letala. Dopisnik meni, da ima Rusija na Daljnem vzhodu zbranih okoli 300.000 mož in do 4000 letal.

Hitler in Mussolini

Pretekli teden je obiskal nemški državni kancler Hitler Mussolinija v Benetkah. Oba državnika sta se posvetovala po cele ure, toda do kakšnih važnih in za obe strani obveznih sklepov po poročilih velikega časopisja ni prišlo. Pravi, da so se posvetovanja sukala večinoma okoli hitlerjevske agitacije v Avstriji, ki jo hoče Mussolini ohraniti na vsak način neodvisno.

V Bolgariji delajo red

Največ domačih nemirov je povzročala v Bolgariji tajna organizacija »makedonstvujuščih«, ki so jo prejšnje vlade iz raznih razlogov bile skoro primorane podpirati.

Sedanja vlada pa hoče, kakor vse kaže, tem nemirov napraviti konec in je začela to organizacijo zatirati z vojaško silo. Prišlo je že do več spopadov, v katerih pa so člani organizacije podlegli.

Atentati v Avstriji

Napadi na razne odlične osebe, predvsem pa na železnice in druge važne javne ustanove, se v Avstriji nadaljujejo. Vlada sega po vedno ostrejših sredstvih, da bi napade preprečila, a vse zaman. Uvedli so znova smrtno kazen in tudi »nagla sodišča« delujejo, napadov pa noče biti konec.

Prava pot do ljudstva

Dandanes živimo v dobi »narodnostnih držav«, to je držav, kjer sta »narod« in »država« isto. Nekaj takih držav smo imeli že pred vojno, prav lepo število pa nam jih je rodila šele svetovna vojna, oziroma mirovne pogodbe.

V državah, kjer se pojma »narod« in »država« skoraj krijeta, so državniki izvrševalci državne in narodove volje hkrati. Narod, ki je na zunanji organiziran v lastni državi, mora vedeti, kaj hoče, državniki pa morajo najti pota in sredstva, da to voljo izvršujejo.

Med narodom in njegovimi državniki morajo pa obstojati neke vezi, da drug drugega dopolnjujejo, kajti težko je za državnika, če ne pozna narodove volje, težko pa je tudi za narod, če vidi, da državnik izvršuje njegovo voljo, a na slab način. Zato pa je medsebojno zaupanje bistvene važnosti za uspešnost političnega dela, ki je delo za javni prid in blagor.

Od posameznika do posameznika

Če hočemo razumeti, kako se dogajajo in razvijajo stvari v velikem, ne bo napačno, če si jih ogledamo najprej v malem.

V vsaki vasi skoraj najdemo moža ali pa nekaj mož, ki so ostalim vaščanom za vzor, bodisi vsled njihove delavnosti, ali preudarnosti in razumnosti ali po čem drugem. Teh vzorov ni ljudem nihče postavil, ampak kar sami so si jih naredili za svoje vzore in veljake.

Zakaj? Kakor vsak naravni pojav, mora tudi ta imeti svoj vzrok. Da si ljudje postavijo koga za svoj vzor, to ima brez dvoma svoj vzrok v tem, ker so ti ljudje močni v svoji notranjosti. Oni imajo v sebi vrline, ki jih drugi opazijo na njih, na sebi pa ne in ta razlika, če je dovolj vidna, že zadostuje, da delajo ljudje med seboj in med svojim vzornikom tisto razliko, ki ustvarja vzornika.

Tudi v najmanjši vasi naletimo torej na ljudi, ki se dvigajo po svoji notranji moči nad druge. Takim ljudem pa drugi zaupajo; na take ljudi se obračajo v svojih stiskah in potrebah za pomoč, pa jo v drugih slučajih tudi vračajo. Zaupanje je plod spoznanja, da smo drug drugemu potrebni.

Širši krog

Za vodstvo skupnosti — naroda ali države — pa ni dovolj samo poznavanje življenja malih sestavnih celic, ampak je potrebno tudi še poznavanje in razumevanje tistih pojavov, ki so lastni samo skupnosti, ki živi kot taka še svoje posebno življenje. Skupnost miruje ali pa valovi po svoje in s tem izraža neko samolastno živ-

ljenje. Skupnost gleda — če vidi kaj dobrega, hvali; če vidi kaj slabega, graja.

Voditelji skupnosti morajo torej imeti lastnosti, ki jih usposablja spoznavati življenje v velikem in ga usmerjati v velikem. Taki voditelji morajo torej one male, ki žive na vasi, presegati v meri, za kolikor presega skupnost malo edinico. Njihovo znanje, njihova sposobnost in njihova darovitost mora biti v ravnotežju z zahtevami skupnosti. Za ustvaritev zaupanja pa so potrebne tudi v drugem primeru posebne vrline.

Duh ljudstva

Duh ljudstva ne mara slabičev. To nam potrjuje cela zgodovina, pa tudi narodne pesmi, povesti in prisposode: ljudstvo časti in spoštuje vedno le »junaka«, telesnega ali duševnega ali pa tistega, v katerem je oboje združeno.

Ljudstvo, ki je v svojem jedru pridno, vestno in bistro, želi videti delo in uspehe dela tudi pri tistih, ki ga vodijo in ki imajo nad njim oblast. Če ljudje vidijo, da se državniki trudijo in delajo zanje, jih vzljubijo in jim zaupajo. Iz tega zaupanja šele se rodi miselnost, da smatra ljudstvo svoje državnike za eno s seboj, ne pa za nekaj različnega od njega ali celo za nekaj tujega, kar nima z njim nobene zveze.

Vrline mož so modrost, pravičnost, poštenost, dobrotljivost, vztrajnost in neomajnost v delu za javno dobro. Samo taki možje lahko povežejo narod in državo s samimi seboj v eno nedeljivo celoto.

Boj za oblast

Boji za oblast se običajno odigravajo brez direktnega sodelovanja ljudstva; ravno tako pa nobena oblast ne traja dolgo, če novi oblastniki ali pa kakšen nov družabni red ne more najti poti do ljudstva. Ta pota so različna: ali vodijo od zdolaj navzgor ali pa obratno. Končni cilj pa je le, priboriti in pridobiti si zaslombo v brezmejni sili ljudske duše in borba za ljudsko dušo je najbitnejša sestavina boja za oblast.

Pametni ljudje si ne skušajo pridobiti srca ljudstva z besedami, ampak s svojimi deli. Vestni pametni ljudje si zatorej dobro izprašajo svojo vest in pretehtajo svoje sposobnosti, predno potrkajo pri ljudstvu za zaupanje. Kdor je torej pošten in pravi državljani, naj dobro premisli, kako težavna je služba narodu in kakšne so na drugi strani njegove sposobnosti.

Pot do ljudstva ne sme biti kakor igra, ampak je najbolj težavno javno delo, ki ga ne obvlada vsak.

Kmetško zborovanje v Medvodah

V nedeljo 17. t. m. je bil za Medvode in okolico lep dan; ne tako lep zaradi vremena, ampak še lepši zaradi zborovanja, na katero je prišlo skoro 2000 ljudi, in to po ogromni večini kmetov, ki so s svojo obilno udeležbo pokazali, kako se politično prebujajo tudi naše podeželje.

Glavni govornik na zborovanju je bil poslanec g. Albin Koman, ki je v svojem govoru poudarjal, da se je »stara politika« preživela in da moramo zato iskati nova pota, ki naj nas vse dovedejo do novega blagostanja in napredka. Nova pota pa nas ne smejo voditi v stare prepire in v staro neslogo, ampak nas morajo najti složno in pripravljene za skupno delo. Kar je bilo, to je bilo in to je za nami; kar je bilo, to je danes, po 6. januarju, podrt in porušeno in tega ne moremo več obuditi v novo življenje. Edino, kar lahko storimo, je le to, da iz starih ruševin izkopljemo to, kar je v njih še dobrega — a tega ni mnogo! — vse drugo pa moramo graditi znova in na novih temeljih, ki jih ustvarja novi položaj. Kakor dorastel mož ne more nositi obleke, ki jo je nosil kot deček, tako tudi mi ne moremo večno živeti v stari obleki.

Danes — je nadaljeval govornik — živimo v dobi silnega gospodarskega potresa; gospodarska kriza je zajela ves svet in tudi nas. Proti krizi pa se ne moremo boriti s starimi »načeli«, ampak samo gos. odarsko. Gospodarstvo malega naroda, ki je majhna gospodarska edinica, pa ne prenese nesloge, temveč zahteva složno delo, če hoče doseči kakšen uspeh. Kakor nastopa kapital složno in organizirano, tako mora biti složen in organiziran tudi odpor proti izraskom in zlorabam organiziranega kapitala, če nečemo postati lahek plen denarnih in kapitalističnih mogotcev. Sloga velja v tej borbi zlasti za kmete, kajti če bo kmet v današnjih časih svoje sile cepil in delil in če se bodo kmetje še nadalje med seboj pobijali in tolkli zaradi starih, danes brezpomembnih »političnih načel«, bodo napravili pač svojim nasprotnikom veliko veselje in korist, samim sebi pa ogromno škodo, ker jih bo gospodarsko močnejši nasprotnik še bolj izkoriščal kakor jih že!

Gospodarsko organiziranemu kapitalu morajo kmetje, obrtniki in delavci postaviti nasproti svoje organizirano silo, ki se naj zbira

predvsem v združništvu. Danes je tudi naše združništvo v stiski, kar pomeni za nas veliko nevarnost. Denar namreč, ki ga upravljajo naše zadruge, je denar našega malega človeka, ki ga ne smemo pustiti propasti za nobeno ceno, če nečemo podreti kar cele naše gospodarske stavbe in postati sami hlapeci tujim silam. Če kje, je potrebna sloga v združništvu, kajti samo sloga nam bo vrnila zaupanje, ki je glavna podlaga kreditnega gospodarstva.

Druga podlaga zaupanja pa mora biti morala in poštenje v vsem našem javnem življenju. Narod ne more zaupati ustanovam, najmanj gospodarskim, če vidi v njihovem vodstvu ljudi, ki svoje položaje zlorabljajo v druge svrhe.

Slovenski kmetje pa ne živimo sami za sebe, ločeni od vsega sveta, ampak živimo v državi, od katere je v znatni meri odvisen naš napredek. Če bo država močna, bomo močni tudi mi. Zato pa nam ne veleva le državljanska dolžnost, ampak tudi lastna korist, da v vsem državnem življenju krepko sodelujemo, ne pa da leno stojimo ob strani. Tudi pri nas kmetih je tako, da puščamo k mizi le one, ki delajo in pomagajo, ne pa onih, ki lenuharijo! Sodelovati pa moramo tudi v državnem življenju složno, če hočemo doseči uspehe.

Govor g. poslanca so kmetje odobraval in velikim navdušenjem, v dobrem spoznanju, da je vsem govoril iz srca.

Na zborovanju so govorili razni govorniki tudi še o ustanovitvi nove tekstilne tvornice v Medvodah, ki bo brez dvoma prinesla domačemu prebivalstvu dokaj koristi, kajti dandanes pride prav vsak dinar. Zato so na zborovanju zbrani domačini ustanovitev podjetja tudi soglasno odobraval.

Nemčija ne more plačati

Nemška vlada je pretekli teden razglasila, da svojih obveznosti napram inozemstvu ne more več plačevati, ampak bo plačala svoje dolgeve šele čez 1 leto.

Ta sklep nemške vlade ima svoj vzrok v tem, da je Nemčija zadnje mesece uvozila silno mnogo blaga iz tujine, v tujino pa je prodala prav malo svojih izdelkov; zlata pa ima prav malo v svoji zalogi.

Posledica je, da mora Nemčija svoj uvoz omejiti do skrajnosti in se mora zadovoljiti s tem, kar ima doma. Vlada je tudi že izdala tozadnevne naredbe, ki onemogočajo n. pr. uvoz kave in drugih luksuznih predmetov. Kar bo Nemčija lahko še uvažala, bo samo to, kar bo dobila za zamenjavo, po načelu »blago za blago«, tako da ne bo plačevala z denarjem, ampak s svojim blagom.

Omejitev tiskovne svobode v Bolgariji

12. junija je bolgarska vlada izdala naredbo, s katero se ukinjajo vse politične stranke in znatno omejuje tiskovna svoboda.

O tem je izjavil predsednik vlade Georgijev, »da se vse politične stranke in vsi politični pokreti v Bolgariji razpuščajo in se pod nobeno obliko in imenom ne smejo več obnoviti. Za kršitev teh določb je določena celo smrtna kazen. Kar pa se tiče časopisov, brošur in podobnih tiskovin, je vlada določila, da morajo vsi listi v 10 dneh vložiti prošnje za dovolitev nadaljnjega izhajanja; listi, ki tega dovoljenja ne dobe, morajo prenehati izhajati v 15 dneh.

V prošnjah za nadaljnjo dovolitev morajo biti navedena imena vseh izdajateljev in urednikov, njihova starost in njihove šolske kvalifikacije. Manj kakor 30 let ne sme biti star noben časnikar. Za izdajanje tajnih tiskovin je določena kazen 20 let ječe, v težjih primerih pa smrtna kazen.

Kmetjska mladina

Kmetjsko - mladinski praznik na Jžanskem

V nedeljo je praznovalo društvo kmetjskih fantov in deklet v Zelimlju 10letnico svojega obstoja. Ob tej priliki je priredil ljubljanski pododbor tekmo koscev za prvaka ljubljanskega pododбора. Pokroviteljstvo nad celo prireditvijo je prevzel g. ban dr. Drago Marušič, ki ga je — radi službene odsotnosti — zastopal g. sreski načelnik Znidaršič.

Udeležba je bila prav lepa, zlasti številno so se udeležili prireditve člani in članice vseh društev iz obširnega ljubljanskega sreza. Pestra povorka z godbo na čelu, tekma koscev, govori in prav prijetna zabava, ki se je razvila po oficialnem sporedu, vse je dalo proslavi lep okvir. Zbrane je nagovoril predsednik pododбора tov. Avsec, nato je govoril v imenu domačega društva šol. uprav. tov. Flajs, za njim delegat Zveze kmetjskih fantov in deklet tov. Tomšič, ki je v svojem govoru poleg temeljnih smernic našega pokreta in njegovih najvažnejših nalog izrekel zahvalo tudi pokrovitelju g. banu z zagotovilom, da kmetjska mladina ceni njegove napore za dobiti našega podeželja, vsled česar mu je iskreno vdana, na kar je v imenu g. bana spregovoril g. načelnik Znidaršič in v lepih besedah vzpodbujal mladino k stvarnemu delu, čestitajoč društvu ob 10letnici in želeč še mnogo lepih uspehov v korist naroda, države in kralja. Z državno himno je bil oficialni del zaključen. Pri tekmi koscev je dosegel prvo mesto tov. Lampič iz Dobruj, ki je prejel lepo pero, dar gospoda bana. Društvu v Zelimlju ob 10letnici tudi naše najlepše čestitke!

Vsem društvom ljubljanskega pododбора Zveze kmetjskih fantov in deklet sporoča ženski odsek pododбора, da priredi dne 8. julija t. l. pododborovo tekmo žanjic v Beričevem. Pozivamo vsa tovariška društva, da ne prirejajo na ta dan nobenih društvenih prireditev, pač pa se v čim večjem številu udeležijo pododborove tekme. Nanjanejša navodila dobijo vsa društva pismeno.

Sinkov turn. Društvo kmetjskih fantov in deklet v Sinkovem turnu je priredilo preteklo nedeljo prav lepo uspelo tekmo koscev, katero je pred začetkom navdušeno pozdravil predsednik tov. Kristan in jim obenem obrazložil velik pomen mladinskih organizacij, ki se snujejo vsepovsod po deželi za povzdigo kmetijske kulture na vasi. Za njim je imel prav lep nagovor na kmetjsko mladino šol. upr. tov. Inkret, kateremu gre vsa hvala za njegovo požrtvovalno in nesebično delo med mladino na vasi. Po tekmi koscev se je vršila v šolski dvorani prijetna domača zabava.

Dravljje. Društvo kmetjskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 8. julija t. l. ob 3. uri popoldan tekmo žanjic. Po tekmi velika kmetjska veselica na vrsto posest. gosp. Babnika (Martinc) v Dravljah. Okoliška tovariška društva vljudno prosimo, da tega dne ne prirejajo svojih prireditev, pač pa posetijo našo, da se skupaj veselimo. Vsled pestrosti programa, zlasti povorke, se pričakuje velika udeležba. Vsi prijatelji kmetjskega življa prisrčno vabljeni.

Sv. Bollenk pri Središču. Naše Društvo kmetjskih fantov in deklet priredi na praznik sv. Petra in Pavla 20. t. m., v slučaju dežja pa v nedeljo, dne 17. julija t. l. svoj kmetjski praznik, združen s tekmo žanjic in kolesarsko dirko.

Odhod na tekmo bo ob 3. uri popoldne od Sv. Bollenka na Vitan, na njivo tov. župana Tomažiča, kjer se vrši tekma in v bližini kolesarska dirka. V zraven stojećem hrastju pa se bo vršila lepa domača kmetjska zabava. Vabimo tovariška sosednja društva, kakor tudi ostale kmetijske fante in dekleta od blizu in daleč, da se naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. — Na svidenje!

Slivnica. Naše Društvo kmetjskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo 3. junija prav lepo svojo slavnost, ki je kljub precej neugodnemu vremenu prav dobro uspela. Priredili smo namreč tekmo koscev, ki je pokazala, da je vodstvo društva v dobrih rokah. Ne samo da je bil gmetni uspeh dober; še večji je bil moralni upeh, ker so vsi ljudje imeli priliko prepričati se sami, kako je neosnovano očitjanje naših nasprotnikov, češ da je društvo odveč in podobno. Za tekmo so si pridobili posebne zasluge člani komisije, potem tov. Kubus, ki nam je dal prvo pobudo za prireditev tekme ter spretno vodil celo akcijo. Tekma je bila prav ostra, ker so se je udeležili tudi člani naših sosednjih društev, a trud se je izplačal, ker je bila prva nagrada lepa srebrna ura, ki jo je dobil vrli Krampršek Leopold. Ko bo žetev, bodo pa tekmovali tudi naše žanjice in tudi takrat, upamo, bo naše društvo pokazalo, da je vredno svojega obstoja in vedno lepšega razvoja.

Št. Peter na Medvedjem selu. Društvo kmetjskih fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 24. julija t. l. tekmo koscev, za katero se vršijo obsežne priprave. Bližnja in daljna okolica se za to prvo tekmo zelo zanima in se pričakuje velik obisk.

Konjska dirka v Savinjski dolini. Prihodnjo nedeljo, 24. t. m., se vrši II. konjska dirka v Savinjski dolini, katero priredi Društvo kmetjskih fantov in deklet v Orli vasi. Že celi teden se kmetjska mladina pripravlja na to svojevrstno prireditev. Ves prostor bo lepo pripravljen in okrašen. Mogočno v zrak se dviga tudi visok mlaj. Ob pol 2. uri popoldne je zbirališče jahačev pred gostilno Sadnik na Groblji, odkoder krene povorka na dirkališče, kjer bo tudi mladinsko zborovanje. Zanimanje za to prireditev je zelo veliko in bo navzoča velikanska kmetjska množica. Sodeluje godba na pihala.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. V »Kmetjskem listu« se z našega kraja bolj poredkoma oglašamo, da siravno naše Društvo kmetjskih fantov in deklet pridno dela in skrbi za napredek, kajti zavedamo se vsi, da je to res naša lastna in prava kmetjska mladinska organizacija. Priredili smo v tem letu na pustno nedeljo igro »Krišpin in Fridolin«, katero smo 6. maja t. l. ponovno priredili v sokolski dvorani pri Sv. Andražu. Kot zadnje smo priredili dne 10. t. m. svojo prvo tekmo koscev, katera je kljub slabemu vremenu prav dobro uspela. Tekme se je udeležil tudi delegat Zveze tov. dr. Rosina iz Maribora, ki je po otvoritvenem govoru tov. Toplaka podal bistre in za kmetjsko mladinsko gibanje važne smernice. Končno je še na kratko in jedrnat govoril tov. Vlado Kreft o organizaciji sami kot taki in načinu kako se morajo vršiti tekme koscev. Obema govornikoma se na tem mestu za njih lepe govore najlepše zahvaljujemo. Nato se je pričela borbena tekma, pri kateri je pokosil prvi izmed 13 tekmovalcev Martin Bec, in sicer v 7 minutah in 50 sekund. Pokosil je 26 m² v eni minuti ter dosegel 35 točk. Koso je rabil znamke »Vulkan«. Za čistočo košnje pa je dosegel tov. Pihler Janez oceno na 36 točk, za kar je prejel prvo nagrado, koso je rabil znamke »Blisk«. Tretji tekmovalec tovariš Brlak Franc cenjen na 34,5, četrti Toplak Janez 31 točk, peti Matjašič Franc 30,5 točke in slednji Matjašič Anton 29,5 točke. Vsem navedenim tekmovalcem je razdelila ocenjevalna komisija primeroma lepe nagrade. Po tekmi se je vršil pri tov. Podhostniku obilni srečolov in prosta zabava. Vse je bilo lepo in prijetno, samo dež nas je malo oviral.

Prosveta

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra 1934. Spreme se 94 učencev.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmetijskih starišev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 1. avgusta 1934.

Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo starišev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava starišev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi določen naslov in zadnjo pošto.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkratu se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda.

Oskrbnina znaša do preklica od 25 do 300 dinarjev po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Obenem pa naj zaprosijo za podporo še sreski kmetijski odbor. Izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora je priložiti prošnji.

Vinarska šola v Mariboru

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 58 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami.

Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Sprejme se tudi nekaj eksternistov, ki stanujejo izven zavoda. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 Din.

Prošnje za sprejem (kolek Din 5.—) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 20. julija t. l. ter priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Takj prosilci naj zaprosijo istočasno za odgovarjajočo štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru.

Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Dopisi

Joško Sottler, Rogaška Slatina:

Iz krajev ob Sotli

Pestrost in raznolikost geoloških formacij zemlje vzdolž Sotle, od Rogaške gore (883 m) in Boča (1000 m) preko Bohorja (1024 m) in Orlice (633 m) pa tje do Savsko-Sotelskega kota, daje pokrajini redko slikovitost, ki je — v posledici klimatsko ugodnih prilik — tem izrazitejša zaradi svoje bujne flore.

V tem predelu naše ožje domovine — umevno — ne smeš iskati mikavnosti, ki jih nudijo gorski velikani s svojo divjo romantiko, ali n. pr. valovito gričevje Slovenskih goric z nepreglednimi kulturami trt, od koder odmevajo ubrani akordi pesmi viničarjev, klopotcev in čričkov. Kar pa boš videl tod, to je prekrasen mozaik narave, harmoničen po sestavi, nič manj skladen po nijansah, ki se mu odražajo. Neka povezanost, skoraj simetrična porazmestitev in sorazmerje vlada tod med našimi hribi, holmi, grički in gorami; med doli in globeli; med gozdovi listovcev in iglavcev in kulturami oratarja; med selskimi naselbinami in vasmii, med trgi in mesti; in vlada med potoki, cestami in potmi, ki se vijejo — nalik srebrno-zlatih pasov — v vseh smereh obzorja.

Niso pa zgolj pokrajinski čari bogastvo tega lepega koščka naše zemlje. Obsežnejše je to bogastvo. Kakor pa se doslej nismo okoristili z zunanjo lepoto svojo — ne turistično, ne drugače — tako tudi ostalih zakladov še nismo zajeli, ali smo k večjemu zastavili šele prve lopate... Temni gozdovi s stoletnimi hrasti in bukvami čakajo; ogromna skladišča črnega diamanta so jedva izsledena, da o morebitnih drugih rudah ne govorimo; in mineralne vode izredne zdravilnosti, ali so pač že zadostno udinjane človeštvu, v blagor in zdravstveni dobrobit njegov? In potem, ali je vsaj v glavnem preiskana in znana kulturna, zgodovinska in umetniška svojina teh krajev: po gradovih, cerkvah in nič manj po priprostitih kmetijskih hišah?

Vidne, a za današnji svet topih čutil nezažene, ali jedva zaslutene so lepote obsojalskega pasu zelene štajerske Slovenije; nezažene toliko bolj, ker smo delali premalo, ali pa sploh nobene reklame za nje; zanemarjeno je — žal — še marsikaj, kar daje zemlji ali ljudstvu kulturni pečat; notranje, rekel bi, prabogastvo zemlje se ponuja zaman; tujski promet, čeprav ima vse pogoje za razvoj, že celo spričo bližine vele mesta kot je Zagreb, je komaj v povojih, kmetijsko gospodarstvo vegetira in nizek je življenjski standard prebivalstva.

Vzlic temu: resignaciji ali celo obupu ne sme biti mesta. Tudi tod mora zasijati solnce, višje, jasneje, in priti morajo boljši časi. In takrat bomo znali drugače ceniti — mi sami in drugi — rodne kraje nas Obsotlčanov: kraje priproste, polne domačnosti in ljubke skladnosti, a vendar brez enoličnosti; kraje čustvenega tihožitja, a vendar brez sanjave otočnosti; kraje ponosa, nevsiljive lepote, a vseeno skromne, morda preskromne.

Jubilej zaslužnega delavca

Kaj pomeni vztrajno požrtvovalno javno udejstvovanje v določenem okolišču, nam jasno priča neumorno dolgoletno delo šol. upravitelja v Preski g. Al. Kržišnika, kateri vprav te dni praznuje 50letnico rojstva. Bilanca ob njegovem jubileju pomenja pravi blagoslov; tako v šoli, kakor izven nje, ko se vsestransko udejstvuje v raznih gospodarskih, prosvetnih, socialnih kakor narodnih ustanovah. Kakor zna pridobiti zaupanje mladine v šoli in ž njo vzdrževati zveze še v vsem poznejšem življenju, tako se prizadeva

navajati k vsestranskemu napredku tudi okorele starejše mozarke. Brez njegove mladostne žilavosti si ne moremo misliti niti tukajšnjih kmetijskih gospodarskih kakor živinorejske selekc. zadruge, kmet. podružnice, zlasti pa kmet. nadaljevalne šole, kmet. tečaja, gospodinjstva tečaja, poučnih predavanj in ekskurzij, nepogrešljiv delavec pa je tudi na drugih kulturnih toriščih.

Njegovih zaslug mu nikakor ne moremo poplačati, pač pa naj mu vsaj v skromno zadovoljenje služi naša topla hvaležnost — izoblikovana v enem samem stavku: Naj bo s takimi uspehi kronano še mnogo njegovih jubilejev in naj še dolgo vrsto let predstavlja vzornega učitelja, vzgojitelja ter organizatorja v proseh cele okolice medvodske!

★

Zgodovinsko žegnanje na Sv. Ahacu pri Turjaku. V nedeljo, 24. t. m., se vrši kakor vsako leto na zgodovinskem hribu sv. Ahacija pri Turjaku žegnanje — cerkvena slavnost. Ta slavnost se vrši že skozi stoletja kot spomin zmage nad Turki, ki so dolga leta klali in neusmiljeno pustili naše slovenske kraje. Običaj je, da se udeležijo te cerkvene slavnosti ta dan izletniki od blizu in daleč, tako pričakujemo in vabimo vse tudi letos. Za vsestransko razvedrilo in dobro postrežbo bo prav dobro poskrbljeno v Turjaku.

Medvode. Tukajšnja obč. org. JNS je sklicala preteklo nedeljo javen shod, na katerem se je poleg političnega položaja zlasti razpravljalo o projektirani tekstilni tovarni, katera naj bi se že letos zgradila in zaposlila 300 do 400 delavcev, kasneje pa bi nudila vir zaslužka okrog 1000 delavcem. Po poročilu sres. posl. g. Komana in sres. tajnika JNS g. Borštnika sta pojasnila perečo zadevo podjetni industrialec g. Medič in g. Miklavc. Preko tisočglava množica ljudstva je z velikim zanimanjem sledila izčrpnim političnim kakor gospodarskim razmotrivanjem ter odobraval vzorno zagovarjanje ljudskih interesov. Veličastno zborovanje je ves čas poteka navdajala globoka zavest, da stoji pred ljudsko maso možje, kateri ne znajo samo obljubovati, pač pa, da tudi praktično dokažejo, kakšnih ljudi zlasti v današnjih razvinih razmerah krvavo pogrešamo. Po skoro triurnem zborovanju smo se razšli v trdni veri, da kljub težkim časom moremo upati v boljšo bodočnost, a to še posebno, če bomo z roko v roki čuvali interese — ne samo medvodske, ampak istočasno vseh okoliških občin.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

»VEČNA« VŽIGALICA

Pred nekaj leti je izumil dunajski kemik dr. Ringer neko maso, iz katere se da narediti »večna« vžigalica. Ta vžigalica seveda ni »večna«, zaleže pa le toliko kakor 4 škatljice navadnih vžigalic.

Dunajski kemik je ponudil najprej svojo iznajdbo v nakup vžigalčnemu trustu, ki »kontrolira« skoro vse fabrike za vžigalice po svetu. Ta trust, ki ga je vodil znani slepar Ivar Kreuger, je napel seveda vse sile, da se neljube konkurence iznebi; o kakšnem nakupu iznajdbe pa že celo ni hotel nič slišati. Tako je zadeva mirovala nekaj let.

Sedaj pa poročajo listi, da se je dunajskemu kemiku le posrečilo najti nekaj kapitalistov, ki bodo dali denar za prvo fabriko za nove vžigalice v Avstriji.

Novice

Iz kaznilnice je pobegnil pretekli teden znani vlomilec Avgust Kopitar. Pobegnil je na potu v bolnišnico, kamor so ga peljali zaradi neke težke bolezni.

Iz drvečega brzovlaka je padel pretekli teden sin nekega ljubljanskega mesarja. Fantu je postalo spotoma slabo in je padel med vožnjo iz vagona kraj tira, kjer je oblašati težkimi poškodbami.

Ljudje varčujejo. Iz statistike o letošnjem ljubljanskem velesejmu se vidi prav jasno, kako ljudje varčujejo. Dočim so pred 10 leti popili okoli 12.000 litrov piva in 13.000 l vina, so popili letos le 9600 litrov piva in 15.000 litrov vina; pomniti pa je treba, da je veljal pred 10 leti liter vina povprečno 20 Din, letos pa ga je bilo po 14 Din kolikor ga je kdo hotel.

Za 12.000 dinarjev zlatnine je ukradel v Celju neki mesarski pomočnik in hotel vse skupaj prodati za 500 Din. Pri tej kupčiji pa je tati slučajno zalotil detektiv, ki ga je takoj povabil s seboj.

Bafa gradi nebotičnik v Zagrebu. Zpana fabrika Bafa je kupila v Zagrebu v sredi mesta zemljišče, kjer bo dala sezidati 14-nadstropno palačo.

Kupčije in sploh vsi trgovski posli so dovoljeni le, če se sklepajo v domači (dinarski) valuti. Tako določa najnovejša naredba finančnega ministra. Zatorej ni dovoljeno več sklepati pogodb v dolarjih itd., čeprav je bilo vse plačljivo v dinarjih. Vsaka pogodba sme biti sklenjena samo v dinarjih, po načelu »dinar je dinar«.

Toča je pobila v krajih okoli St. Vida pri Cerknici. Škoda je znatna.

Po desetletnem trpljenju je izdihnila svojo blago dušo gospa Anica Kulterer, soproga sreskega veterinarja tov. Filipa Kultererja v Konjicah. Dolgotrajno bolezen je prenašala z velikim samozatajevanjem in požrtvovalnostjo, dokler jo ni neizprosna smrt, dne 16. t. m., rešila življenjskih muk. Naj ji bo lahka domača zemlja, žalujočemu soprogu pa naše iskreno sožalje!

Iz vode so potegnili pri Renkah truplo neznanke ženske. Utopljenka je visoke, močne postave, srednjih let. — Truplo druge ženske pa so potegnili iz Drave pri Markovcih nižje Ptuj. Truplo je ležalo v vodi že približno tri tedne. — V gozdu, skozi katerega pelje cesta iz Sevnice v Mokronog, so pa naleteli otroci, ki so nabirali gobe, na že razpadlo žensko truplo; žensko je nekdo ubil z nekim topim orodjem.

Požari. V soboto 9. t. m. je gorelo gospodarsko poslopje posestnika Zaplotnika Franca v vasi Gozd pri Križah na Gorenjskem. — V vasi Vrblje pri Zalcu je pogorela hišica reduciranega rudarja Sestirja. — V Globokem pri Studenčah pa je zgorela hiša posestnika Cara.

Delo na cesti Radohova vas—Zužemberk lepo napreduje. Ko bo cesta gotova, bodo imeli Zužemberčani za 8 kilometrov krajšo pot do postaje Stična kakor doslej. Delo plačuje bednostni fond.

Kathreiner Kneippova sladna kava je svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkrtiljiva! Pazite na tovarniški znak!

Prvi Slovenec pravoslavni menih. Te dni je bil posvečen za pravoslavnega meniha v Sremskih Karlovcih Slovenec Gorazd Dekleva, ki je bil rojen v Ilirski Bistrici, kasneje pa je po dovršeni vojaški službi vstopil v pravoslavni samostan na Fruški Gori.

Zile si je delavec v ljubljanskem policijskem zaporu pravez Milan S. V. bolnišnici so mu rane obvezali in ga poslali nazaj v zapor.

Hude opekline je dobil 21letni posestnikov sin Jože Tome iz Horjula, ko je skušal rešiti iz goreče domače hiše nekaj predmetov. Zdravijo ga v ljubljanski bolnišnici.

Ameriški Slovenci v domovini. V nedeljo 24. t. m. pride nad 30 ameriških Slovencev na krajši obisk v svojo staro domovino.

Velik most preko Save bodo začeli graditi pri Bosanski Gradiški. Most, za čegar zgradbo so krediti že odobreni, bo dolg 200 metrov.

Huda toča na Košovem. Na Kosovem polju je te dni napravila huda toča ogromno škodo. Prizadeto je prebivalstvo 35 vasi.

Z nožem zaradi črešenj. Na Golovcu pri Ljubljani so se sprli pri obiranju črešenj 3 delavci. Prišlo je do hudega pretepa, pri katerem je bil eden od delavcev nevarno ranjen z nožem.

Strelna je ubila župnika. Nad Sv. Duhom na Ostrém vrhu pri Mariboru je divjala v torek preteklega tedna huda nevihta. Med nevihto je udarila strelna v župnišče in ubila župnika Rozmana, ki je služboval tam že 28 let, kuharica pa je padla v omedlevalo, potem pa je pričela klicati na pomoč. Za župnika pa je bila vsaka pomoč že prepozna.

Nesreča z granato. Blizu Beograda so otroci izkopali na neki njivi granato, ki je ostala tam še od svetovne vojne. Granata pa je eksplodirala in na licu mesta ubila očeta in mater in dva otroka.

Z vrelim mlekom se je poparila 10letna hčerka delavca Krištofa iz Šmarja pri Ljubljani.

Razkrinkano tihotapstvo denarja. Oblasti so prišle na sled velikemu tihotapstvu našega denarja v tujino, kjer so hoteli naše v tujino uvoženo blago našim trgovcem plačati s pretihotapljenimi dinarji namesto s svojo (tujo) valuto. Tihotapec pa, ki je izročil denar nekemu sprevozniku s prošnjo, naj mu pomaga pri tihotapstvu za lepo nagrado, je imel smolo, ker mu je sprevoznik odnesel ves denar in ga zakopal doma na njivi. Ko pa so se tihotapci zanimali za sprevoznika, se je za zadevo začela brigati tudi policija, ki je sprevoznika res našla, pa tudi zakopani denar, okoli 900.000 dinarjev, ki zapadejo v korist državne blagajne.

Obsojena vohunka. Državno sodišče v Beogradu je obsodilo neko Barbaro Gec na 4 leta ječe zaradi vohunstva v korist neke tuje države.

Nové letalske znamke za frankiranje takih pošilk, ki jih hoče kdo poslati po zračni pošti, so prišle v promet 15. t. m. Dobijo se pri vseh večjih poštah uradih.

>Vzajemna pomoč< — brez konca in kraja. Po likvidaciji >Vzajemne pomoči<, ki se je vršila 15. marca t. l. pri sodišču v Ljubljani, se je priglasilo sodišču več upnikov, ki zahtevajo povrnitev svojih terjatev iz konkurzne mase. Tako toži neki bivši član uprave konkurzne mase na izplačilo 511.000 Din, predsednik nadzorstva pa za sejnino zahteva 2400 Din. Za pohištvo >Vzajemne pomoči<, ki je bilo nedavno prodano na javni dražbi, je dobila konkurzna masa nekaj nad 80.000 dinarjev.

Prijeti ponarejevalci stotakov. Pred 2 tedni so imeli v Mokronogu semenj, kjer je prodal tudi posestnik Franc Felician iz Gaberja pri Boštanju par volov za 4000 Din. Ko pa je Felician kupoval s tem denarjem razne potrebščine za sebe, so mu povedali v neki trgovini, da so njegovi stotaki ponarejeni. Orožniki, ki so bili takoj obveščeni, so pregledali ves denar in ugotovili, da so vsi stotaki ponarejeni. Takoj so začeli zasledovati neznanega kupca in ga tudi prijeti. Bil je to posestnik Franc Lenarčič iz Kremenca pri Begunjah (pri Rakeku). Na domu prijete posestnika so takoj izvršili hišno preiskavo in našli vse priprave za ponarejanje denarja. Prijeli so nato še njegovega brata in svaka in vse tri izročili sodišču. — Pravijo, da so stotaki ponarejeni prav dobro; zato naj kmetje zlasti na sejnih pazijo na denar!

Skoro 1000 kil težak brusilni kamen se je razletel v tovarni za gospodarsko orodje v Kamniku. Neega delavca sta dva drobca precej nevarno poškodovala.

Sodniške počitnice pri ljubljanskem okrožnem in sreskem sodišču se bodo začele 1. julija in bodo trajale do 15. avgusta.

Nesreča na železniški progi. Na progi med Škofjo Loko in Ratečami so našli v ponedeljek zjutraj delavca Franceta Volčjaka tako težko poškodovanega, da je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl.

Nepreviden šofer. Vsled prenagle vožnje se je ponesrečil v ljubljanski okolici 20letni Vinko Oblak, ki je padel z voza in se težko poškodoval.

Velik proces. Pred sodiščem v Ljubljani se je pričel v ponedeljek velik proces proti 32 obtožencem, ki so osumljeni komunistične propagande. Razprava je tajna. Večina obtožencev so dijaki.

2. Davčne zadeve.

a) Obdavčenje kreditnih zadrug

Z zakonom od 18. februarja 1934 so predurjeni pogoji, pod katerimi so zadrug po zakonu o neposrednih davkih iz l. 1928 oproščene družbenega davka. Pri določbi novih pogojev nista nikakor upoštevana značaj in namen kmetijskih produkcijskih, nabavljalnih in vnovčevalnih zadrug, ki se bistveno razlikujejo, posebno po značaju od kreditnih, komanditnih, konsumnih in raznih obrtnih produkcijskih zadrug.

Z davčnimi olajšavami kmetijskim produkcijskim, nabavljalnim in vnovčevalnim zadrugam se podpira kmetijstvo kot proizvodna panoga, katere najvažnejši značaj je v tem, da je kmetijstvo temeljna produkcija vsega človeškega delovanja. Zato se kmetijska proizvodnja ne more vzorediti z nobeno drugo proizvodnjo, ker so pač vse druge produkcije le njene pomožne panoge in so zaradi tega v podrejenem odnosu napram glavni, t. j. kmetijski produkciji. Oteževati temeljno produkcijo se pravi okrniti tudi razvoj vsem drugim proizvodnjam, kar posebno težko občutimo v današnjih časih gospodarske stiske, kadar zmanjšana kupna moč kmeta kot glavnega potrošaka industrijskih in obrtnih proizvodov zavira delo in razmah industriji, obrtu in trgovini.

Subjekt te temeljne produkcije, t. j. kmetovalec je oproščen tudi nadalje družbenega davka in logično bi bilo, da mora biti tudi združene kmetovalcev davka oproščeno, saj vrši v kmetovalčevem imenu za njegovo proizvodnjo one trgovske posle, ki jih bi sicer brez plačanja davkov mogel sam obaviti. Po združenem zakonu zadruga ni sama sebi namen, da bi kot neka pravna oseba zbirala za sebe zaslužke, ampak je zadruga namenjena članom, da potom nje cenije nabavljajo, dražje prodajajo, dobivajo cenejši kredit ter sploh boljše pogoje za svojo delovno moč in produkcijsko sposobnost.

V očigled obrazloženih posledic, ki jih povzroča obdavčenje kmetijskih zadrug, zahtevamo:

1. Zakonski pogoji za dosego davčne prostosti družbenega davka pri obdavčenju zadrugarstva naj ostanejo isti kot so predvideni v zakonu o neposrednih davkih iz l. 1928, ker so omenjeni pogoji dovolj strogi, da se preprečijo zlorabe.

2. Če se davčna prostost ne more doseči za celokupno zadrugarstvo in vse vrste zadrug, naj se z novelizacijo zakona od 18. februarja 1934 določijo prvotni pogoji za dosego davčne prostosti od družbenega davka vsaj za vse kmetijske nabavne in vnovčevalne zadrug. Te zadrug itak ne bi smele po svojem namenu prodajati na malc alkoholnih pijač v svojih točilnicah. Tudi te zadrug ne trgujejo z luksuznimi predmeti, ako se dnevne potrebščine civiliziranega človeka ne okategorirajo kot luksuz. Omejitev glede poslovanja z nečlani pa naj popolnoma odpade, ker so zadrug v tem slučaju itak dolžne plačati prometni davek za vse blago, ki ga prodajo nečlanom.

b) Odredba glede rokov za plačanje davkov

V današnjih časih občuti težko posebno kmetijstvo strogo izterjevanje davkov. Kmetijska produkcija je zaradi nizkih cen nerentabilna, javna dela ne nudijo stalnega zaslužka, a prihranki iz konjunkturalnih let so imobilizirani v denarnih zavodih. Kljub največji štednji in skromnosti kmetijski stan tudi pri najboljši volji ni sposoben, da zadosti svojim davčnim obvezam v odrejenih rokih. Posebno je za Dravsko banovino avgustov rok plačila neposrednih davkov (zemljarine) zelo neprikladen, ker je Dravska banovina pasivna v proizvodnji žitaric, ter ta panoga kmetijstva večinoma ne daje denarnih dohodkov kmetovalcu, kot je to v drugih pokrajinah države. Če pa pridelajo v nekaterih pre-

Resolucije na finančnega min. sprejete na občnem zboru Kmetijske družbe

1. Kredit.

Težko gospodarsko stanje našega kmetijstva, kakor tudi ostalih gospodarskih panog bi na mah popustilo, čim se uredi vprašanje kredita. To vprašanje se da rešiti samo tedaj, če se vrne zaupanje do denarnih zavodov, in če bo zakonodaja omogočila vsem stanovom sposobnost za kredit.

Zaupanje v denarne zavode bo vpostavljen, ko bodo denarni zavodi v stanju vsakčas izplačati vloženi denar. Po današnjem stanju je to mogoče le, če jim po državi privilegirane državne novčane ustanove nudijo za daljši čas neodpovedljivi kredit, ki naj tvori rezervo za slučaj večjih podvigov. Redne dvige in dajanje kreditov pa bi mogli zavodi obaviti iz lastnih sredstev.

Kreditna sposobnost pa bode dosežena, ako se z zakonodajo garantira vsakemu brez izjeme neomejena osebna lastninska pravica in neomejeno jamstvo za lastne obveznosti.

Kreditni gospodarskim podjetjem naj bodo daljše neodpovedljive narave, da se lahko v celoti izrabijo v namen, za katerega so bili najeti. Današnja praksa podeljevanja kreditov državnih novčanih zavodov zavira namreč vsak gospodarski napredek. Varnost danega kredita mora sicer biti v vsakem slučaju osigurana, vendar pa naj se s tem ne pretirava. Kredit je dovolj zavarovan s hipoteko, če vrednost zastavljenih

predmetov krije kredit z večkratnim iznosom. Pri takem zavarovanju ni potrebno še superkritje z menico in še enkratno superkritje z zastavo vrednostnih papirjev. Kljub temu pa se za tako zavarovane kredite zahteva povračilo v treh mesecih v gotovini. Opisana praksa absolutno onemogoča tudi onemu, ki mu je bil kredit dovoljen, plodno izkoriščanje istega, ker v dobi treh mesecev v največjih slučajih posli, za katere je bil kredit najet, ne morejo biti opravljeni. Tudi sili ta stroga praksa gospodarske kroge, da si zagotovijo kredit v dvojnem iznosu, da z drugo polovico krijejo obveznosti prve, ker sicer ta ne vrši nemoteno svoj posel. Vse to podražuje kredit, ustvarja draginjo pospešuje gospodarsko krizo, zavira razvoj privatnega in še posebno državnega gospodarstva.

Zato zahtevamo predvsem pravilno ureditev kreditnega vprašanja, ki naj omogoči likvidnost denarnih zavodov. Posebno zahtevamo, da se zavodom, katerih dolžniki so po zakonu zaščiteni kmetovalci, dodelijo potrebni dolgoročni krediti, kakor je to v zakonu o zaščiti kmeta predvideno. Dalje zahtevamo, da se kreditna sposobnost v smislu gori obrazloženega, vpostavi, t. j. da se z zakonodajo garantira prosta razpolaga z osebno lastnino. Končno zahtevamo, da se današnja praksa podeljevanja kreditov potom državnih novčanih zavodov revidira ter uredi tako, da ne bo zavirala vsak gospodarski napredek.

delih toliko žita, da ga prodajajo, je to mogoče šele v jeseni, ker se mlatev žita vrši tu veliko pozneje kakor v južnih pokrajinah.

Iz teh razlogov zahtevamo, da se pri določitvi rokov, kdaj naj se davki plačajo, upoštevajo produkcijske možnosti v Dravski banovini, ter se posebno obveže avgustovega roka preloži za tri mesece. Takrat je kmet že obavil žetev onih pridelkov, ki jih proizvaja za prodajo, ter si zamore pribaviti potrebna denarna sredstva za plačilo davkov, brez da bi bil pri tem prisiljen oddajati svoje pridelke v času najslabše konjunktore po nizkih cenah.

c) Odmera davkov

Tudi naj bi se pri kmetijskih gospodarstvih upošteval pri napovedi dohodka rezultat gospodarske bilance, ako se ista predloži. Davek naj bi se ravnal po fiktivnem čistem dohodku, ne pa po nekaterih nesigurnih ocenah. Zato prosimo, da se daje v tem pogledu navodila davč. oblasti, ki naj pri odmeri dohodnine obzirno postopajo.

Dalje zahtevamo omiljenje strogosti pri odmeri in izterjevanju dohodninskega in hišnega davka, posebno v mešanih kmetijsko obrtnih ali kmetijsko gozdarskih gospodarstvih. Upošteva naj se, da je kmet v goratih krajih, kjer ga dohodki od čistega kmetijstva ne morejo preživljati, prisiljen, da s svojci baš zaradi vzdrževanja svoje kmetijske proizvodnje, išče zaslužka v gozdu ali pa v domači obrti. To udejstvovanje pa ni stalno in mu ne daje glavnih dohodkov, tako da zaradi tega dotičnik še ni izgubil značaj kmeta, kar bi opravičevalo, da se ima smatrati kot obrtnika ali pa industrijskega delavca.

č) Omiljenje strogosti pri izterjevanju

Posebno pa zahtevamo, da velja za prisilne prodaje kmetijskih pridelkov in živine, ki so bili zarubljeni za davke, isto načelo kot pri prodajah nepremičnin, t. j. da se ne smeje oddati pod $\frac{2}{3}$ cenilne vrednosti. Sedaj se postopa tako, da se zarubljeni predmeti prodajo za vsako ceno. Na ta način se rušijo cene kmetijskih pridelkov, medtem ko bi bilo ravno v interesu državne blaginje, da se cene povzdignejo ter napravi kmetijstvo rentabilno; saj je kmetovalec najštevilnejši in največji davkoplačevalec in potrošnik v vsem narodnem gospodarstvu.

d) Dalje prosimo finančno ministrstvo

da uveljavi pri vseh licitacijah za državne nabave naslednja načela in da predpiše za vsa ministrstva uniformna navodila:

1. Licitacije za državne nabavke se imajo obavljati na sedišču direkcije ali nadleštva, ki nabavlja potrebščine za teritorij svojega ožjega področja.

2. Izklicna cena naj odgovarja običajnim cenam na dotičnem teritoriju, in sicer naj se ravna za kmetijske pridelke po dnevnih borznih cenah novosadske prod. borze, dodavši ji polno vozarino po železniški tarifi. Nepravilne pa so licitacije, kjer nakladalna postaja, posebno pri onih

nadleštvi, ki uživajo ugodnosti pri železniški tarifi (vojaštvo, min. železnice), ker se pri izračunavanju loke cene kalkulirajo povlaščenji prevozniki stroški. N. pr. v Dravski banovini niti en kmetijski proizvod ne more konkurirati na licitacijah proizvodov iz Vojvodine, če ta nadleštva kalkulirajo s povlaščenimi tarifami. Izguba za državno blagajno je dvojna, prvič pri prevozniki, a drugič zaradi obubožanja kmetijskega stanu, ki zaradi nerentabilnih cen ni sposoben plačevati davkov in nakupovati industrijske produkte.

Po svetu

Mednarodni agrarni kongres zboruje te dni v Budimpešti. Kongresa se udeležuje okrog 800 delegatov, ki zastopajo 30 držav.

Močan potresni sunek so čutili te dni skoro po vseh večjih mestih v gorenji Italiji.

Strele je udarila v šolo v nekem mestecu v gorenji Italiji in omamila 22 otrok, ki pa so se kmalu zopet osvestili.

Politično šolsko leto bodo uvedli v Nemčiji na srednjih šolah. Pravi pouk bodo končali že s 7. razredom, osmi razred pa bo posvečen političnemu pouku.

Najdražji nakit na svetu je nakit bivše ruske carske rodbine. Tega je poslala te dni sovjetska vlada v Ameriko, upajoč, da ga bo tam mogoče prodati. Nakit cenijo na 35 milijonov funtov šterlingov (1 funt je nekaj nad 300 Din).

Ženske v vojaški službi. V sovjetski Rusiji so začeli organizirati posebne ženske bataljone. Te bataljone bodo izvežbali in vojaško opremili kakor moške, tako da bodo sposobni tudi za vojno v fronti.

Zamorsko sodišče.

Ker si telesno slaboten Evropejec, te naše slavno sodišče smrtno kazni za enkrat oprošča, seveda pogojno, da o vojni z nami Afrikanci, ki si želimo miru, ne boš več nikdar besede bleknili.

Strašni viharji v srednji Ameriki. V državah srednje Amerike so divjali te dni silni viharji. Zrtev viharja je postalo več tisoč ljudi.

Znani komunistični prvak Trockij je dobil od francoske vlade dovoljenje, da se nasele v mali vasi v južni Franciji, kjer pa bo stalno pod policijskim nadzorom.

235 bivših ministrov imajo danes v Franciji. Od teh jih je sedaj 66 senatorjev, 105 poslancev, drugi so pa šli v civilc.

Pomilostitev za politične obsojence. Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je izdal odlok, s katerim odpušča kazni velikemu številu ljudi, ki so jih zaprle oblasti zaradi političnih prestopkov.

Grošč za kralja. V neki bolnišnici v Londonu je ležal sedem let star fantek, ki je hotel kralju napraviti za njegov god posebno veselje. Pisal je kralju pismo, kjer mu čestita, pismu pa je priložil svoj edini prihranjeni grošč. Pismo je res prišlo na pravi naslov in kralj se je fantiču zelo zahvalil za njegovo čestitko. Fantek pa ni bil pisma nič kaj vesel; ko so ga pa vprašali, zakaj se tako kislo drži, je fantek rekel: »Zakaj mi pa ne piše, kam je dejal grošč?«

Razno

Čegav je London?

Največje mesto na svetu je še vedno London, tako po številu svojega prebivalstva kakor tudi po svojem obsegu. Čudno pa se sliši, da je mesto, kjer vlada socialistična večina, last prav malega števila posestnikov, ki trdno drže v svojih rokah vso zemljo, na kateri je mesto sezidano; ta zemlja nosi svojim gospodarjem ogromne najemnine na leto.

London ima danes okoli 9 milijonov prebivalcev, od teh pa prebiva na svojem komaj 40.000 ljudi.

Največ zemlje, na kateri stoji London, pripada vojvodi Westminsterskemu, takoj za njim pa lordu Portmanu. Tretji v vrsti je lord Walden, ki je bil do nedavnega še lastnik cele silno dolge ulice »Oxford-street«, a danes ima le še polovico ulice, a tudi ta posest mu donša na leto še vedno okoli 150 milijonov dinarjev.

Vojvoda Westminsterski je prišel do svoje zemlje po ženitvi nekega svojega prednika. Ta se je poročil s priprosto meščanko, ki je dobila za doto lepo kmetijo v okolici nekdanjega Londona; danes pa se dviga na tej nekdanji kmetiji najlepši del mesta! Na sličen način je prišel do zemlje tudi lord Portman. Eden njegovih prednikov je težko obolet in zdravniki so mu rekli, da mora piti oslovsko mleko. Lord je res kupil oslico, daleč zunaj tedanjega Londona pa je kupil tudi posestvo, kjer se je oslica lahko pasla. Za tisto posestvo je dal stari lord neko malenkost, danes je pa tisti svet vreden do 10 milijonov funtov šterlingov (okoli 3 milijarde dinarjev).

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.

10 milijard frankov za javna dela.

Brezposelnost je zajela v velikem obsegu tudi Francijo, tako da so tudi v tej sicer bogati deželi izvolili poseben parlamentarni odbor, ki proučuje vprašanje, kako bi se dalo brezposelno množico zopet zaposliti.

Ta odbor je sklenil vladi predlagati, naj se porabijo vse vsote, ki so se nakopičile pri raznih socialnih ustanovah, za javna dela, ki se naj izvrše do 1. 1940. Za javna dela bi porabili okoli 10 milijard frankov. Socialne ustanove bi dobile za izposojeni denar obveznice, ki bi se obrestovale po 5 in pol odstotka, na borzi pa se s temi obveznicami ne bi smelo trgovati.

1 milijon novih hiš!

V Angliji so ustanovili poseben odbor za zidanje novih hiš. Ta odbor je po temeljitem proučevanju sklenil začeti akcijo za zidavo 1 milijona novih hiš, ki bi veljale 400 milijonov funtov šterlingov. Denar bodo lahko dobili, ker je v angleških bankah denarja dovolj. Tedenska najemina za tako hišico bi znašala 10 angleških šilingov. Odbor namerava ustanoviti po celi Angliji pododbore, ki bi nadzirali zidavo in upravljali nove hiše.

Žrebanje dobitkov

2 in pol odstotne vojne škode, ki se je vršilo dne 1. in 5. junija t. l.

ser. št. dobitek	ser. št. dobitek	ser. št. dobitek
13 395 20.000	36 66 3.000	43 417 50.000
63 558 5.000	64 933 3.000	91 230 3.000
114 648 5.000	132 693 3.000	188 934 50.000
232 318 3.000	251 113 3.000	321 367 3.000
335 868 100.000	379 525 3.000	395 294 3.000
475 608 5.000	549 360 3.000	552 650 50.000
608 188 20.000	645 156 3.000	683 67 20.000
699 97 20.000	701 725 3.000	702 552 3.000
784 275 3.000	825 234 3.000	851 414 5.000
883 369 5.000	916 57 5.000	944 222 5.000

999 806 5.000	1018 889 5.000	1023 447 3.000
1042 158 5.000	1052 302 20.000	1066 68 20.000
1091 30 3.000	1131 959 3.000	1137 644 5.000
1187 716 5.000	1194 295 3.000	1199 260 3.000
1229 428 3.000	1257 945 3.000	1266 467 5.000
1272 296 5.000	1273 379 3.000	1275 583 5.000
1283 495 3.000	1289 947 3.000	1300 962 3.000
1312 907 3.000	1353 876 50.000	1356 681 3.000
1361 683 3.000	1370 504 3.000	1371 771 3.000
1425 637 20.000	1448 144 5.000	1472 564 3.000
1484 385 5.000	1502 173 20.000	1527 205 5.000
1574 400 5.000	1579 414 5.000	1584 865 3.000
1621 707 3.000	1635 167 3.000	1762 211 3.000
1791 400 3.000	1799 540 5.000	1803 305 5.000
1818 61 5.000	1826 532 5.000	1867 586 5.000
1912 318 3.000	1913 348 3.000	1925 235 3.000
1928 248 3.000	1952 753 20.000	1963 505 3.000
1998 481 3.000	2126 41 5.000	2142 617 3.000
2185 1 100.000	2254 390 3.000	2297 645 3.000
2359 106 3.000	2445 819 3.000	2459 692 5.000
2472 538 5.000	2517 744 3.000	2522 227 3.000
2581 188 3.000	2598 259 3.000	2678 747 5.000
2681 871 3.000	2682 114 3.000	2733 359 20.000
2737 123 5.000	2822 699 5.000	2829 215 3.000
2876 129 3.000	2881 735 3.000	2947 465 200.000
2957 616 50.000	3033 468 5.000	3044 432 3.000
3068 569 3.000	3074 193 3.000	3074 943 3.000
3096 106 20.000	3168 172 3.000	3258 353 3.000
3274 273 3.000	3344 615 3.000	3375 612 3.000
3385 305 3.000	3411 628 3.000	3433 837 3.000
3453 782 5.000	3457 954 5.000	3459 796 5.000
3492 329 5.000	3492 424 3.000	3547 148 5.000
3614 58 3.000	3629 313 5.000	3660 186 3.000
3670 978 3.000	3688 971 3.000	3720 554 5.000
3734 629 3.000	3752 557 20.000	3767 360 5.000
3795 23 3.000	3921 873 3.000	3966 359 3.000
3999 816 3.000	4000 716 20.000	4008 1000 3.000
4049 445 20.000	4070 727 5.000	4108 770 3.000
4141 69 3.000	4149 927 5.000	4199 908 5.000
4210 460 3.000	4232 339 5.000	4235 461 5.000
4286 493 3.000	4332 773 3.000	4405 111 3.000
4407 819 5.000	4423 73 3.000	4428 605 5.000
4475 482 3.000	4486 674 5.000	4557 716 3.000
4560 8 3.000	4564 682 5.000	4601 42 3.000
4626 929 5.000	4634 838 3.000	4677 22 3.000
4713 29 3.000	4731 20 3.000	4772 661 3.000
4777 766 3.000	4837 797 3.000	4854 414 3.000
4879 908 20.000	4928 613 3.000	
289 90 3.000	639 939 3.000	1059 414 5.000
1155 995 3.000	1246 301 5.000	1307 253 3.000
1528 844 5.000	1758 338 3.000	2201 809 20.000
2667 397 3.000	2837 448 3.000	3235 413 3.000
3863 46 3.000	4280 377 3.000	

Sejmi

24. junija: v St. Jurju pod Kumom, Črmošnjicah, Matenji vasi, Drnovem, Skofji Loki, Boh. Bistrici, Rovtuh pri Logatcu, Mirni, Češnjicah, Ribnici, Višnji gori, St. Jurju pod Taborom, Konjicah, Laškem, Sv. Lenartu v slov. gor., Podsredi, Zetalah, Ljubnem, Razkrižju.
25. junija: v Dvoru, St. Janžu na Dolenjskem.
27. junija: v Radečah pri Zid. m., Pri cerkvi, Ponikvi.
28. junija: v Mozlju.
29. junija: na Savi, v Gomilnici.
30. junija: v Zagorju o/Savi, Mirni peči, Mali gori, Sv. Mohorju, na Rakeku, v Olimlju, Rajhenburgu, Sp. Polskavi, Zrečah, sv. Bolfenku, v Slov. gor., Gor. Radgoni.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33-90
1 nemška marka	Din 12-95
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 174-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-42
1 italijanska lira	Din 2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28½ % na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9-40 dinarjev.

Vrednostni papirji

2½ % Vojna škoda	Din 303-305
7½ % investicijsko posojilo	Din 70-71
7 % Drž. hipotek. banka	Din 65-67
6 % begluške	Din 53-54
4 % agrarne	Din 36-37
7 % Blair posojilo	Din 55-56
8 % Blair posojilo	Din 61-62
Priviligerane agr. banke	Din 214-215

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmitno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čiltskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Illova“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Jabolčnik,

katerega sem pred vojno pod imenom „JABLUS“ velike množine razpečal ter je izborna domača pijača katero si vsak lahko sam uredi za majhen denar po navodilu gosp. dr. L. Vošnjaka, katero se izborno obnese.

Pišite po navodila

„JABLUS“

Franc Renier
Podčetrtak

Dolžniki!

Pristopajte h gospodarski zadrugi „ZASČITA“ v Ljubljani, Masarykova cesta 14/II, ki vam uspešno pomaga urediti Vaše dolge, posreduje najceneje pri vseh Vaših upnikih in pri oblastvih. Kmetom urejuje vse zadeve po uredbi o zaščiti kmetov in posreduje glede nezaščitenih dolgov. — Ne odlašajte več s pristopom!

Iščem zgubljenega vola,

ki mi je ušel grede iz sejma v Dobu. Vol je rumen-kaste barve in ima prižagane rogove. — Najditelja prosim, da mi javi proti nagradi svoj naslov, da pridem ponj osebno. — Anton Cerar, Studenec, pošta Dob pri Domžalah

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „KmetSKI dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8-12½, in od 3-4½, še ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12½ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.

